

számon tartja, megérti, és pedig csalhatatlanul, sajtáságosképpen, biztosan és: metafizikusan, vagyis az úgynevezett külső világ álmokképeit semmibe véve: azt májának, mé onnak, nemlétezőnek tekintve. A tudattalan a történeti ember ébersége. S ez az, ami az emberi ész és munkája fölött állandóan ítéletet tart. Bizonyos életrendet nem tűr; zavart támaszt; bizonyos gondolatokat az emberről ledob; befolyásolhatatlanul csak saját törvényének engedelmeskedik; ami e törvényt csorbítani kívánja, azt eltünteti. Ha az ember életrendjében következetesen mellőzi vagy semmibe veszi, veszedelmes válságokat idéz. Képes az embert szétrombolni. Magatartása és ítélete pedig a tudattal szemben kivétel nélkül minden esetben feszült. Miért? Mert a tudattalan által követelt életrend a tudat életrendjétől különbözik. A tudattalan magatartása abszolút metafizikai: az éberség minden lényeges jegyével az. A tudattalan őrizte meg a történeti emberben az ősi éberség vallásos jellegét. Miért kell ezt a jelleget vallásosnak nevezni? Ugyanazért, amiért vallásosnak kellett nevezni az éberséget. Mert Istenhez való hasonlósága van. Sőt ennél több: isteni. Még ennél is több: isten. Ez az összes lelki képesség minden lehetőségének szabad és nyílt kibontakozási ösztöne, ami éppen a lét, isteni fokra emelve. Ez az éberség az az intenzitás, amelyben az egész világegyetem minden egyes pillanatban teljes egészében jelen van, amely időfölötti, természetfölötti, térfölötti, életfölötti. Metafizikai. Vallásos. Isteni. Ezért éber és világos és nyílt. Ezért tud mindent, lát mindent és nem téved, nem ül fel a varázslatnak és a látszatnak és a csalódásnak. Ez az éberség az emberben elmerült és lezárult és elsüllyedt. A történeti ember fordítva él: éberségével lefelé, azért fordítja az éberséget lefelé és befelé. Ezért vált az éberség tudattalanná. A történeti emberben az éberség az álmoság légkörébe merült. Ilyen körülmények között most már érthető, hogy a léleknek melyik tevékenysége és tulajdonsága az, amit tudatnak hívnak. A tudat tulajdonképpen a kábaság szerve. A kábaság az éberség helyébe emelkedett. A tudat eredetileg a zárt anyagi lét felé való kapcsolat volt. Ez az a tulajdonság, amelynek helye tulajdonképpen „lent” és „bent” lenne, az anyagi természet, a sötétség, az álmovilág felé. A tudat az ember jin-szerve, a Kaliszerv, az éjszaka-szerv. A történeti emberiségben ez a szerv és képesség került felül, a világosságra. A történeti ember magában hordja az éberség állandó lehetőségét, de nem jut hozzá, hogy saját éberségét felébressze. Ezért az igazi éberség homályba merülve, félálomban, derengő állapotban, sok esetben teljes sötétségben él, mialatt az embert a tudat, az éjszaka-szerv vezeti. Ez az apokalipszis pszichológiai jellege. A végső megfogalmazás tehát ez: a tudat az elmerült ember lefokozott Énjének a varázslat-világra vonatkozó szerve; a tudat az individuális Énhez tartozik. Az

éberség a nyílt létben élő univerzális személyeknek a valóságra vonatkozó intenzív érzékenysége; az éberség az univerzális Énhez tartozik. Ez az őskori hagyomány tanítása a pszichológiai éberségről és a tudatról a Védától Platónig.

FARKAS ISTVÁN

A KONCERT

Nem tudott bekapcsolódni. Korán elköltözött otthonról, mert ott sem volt otthon. Valamiféle tűz rága belülről, aminek nem ismerte az okát, de égette, perzselte, ideoda dobálta a világban. Alkalmi munkákból élt. Voltak barátai, amíg pénze is volt. Sokszor kényszerült koldulásra, vagy lopásra, mert éhen halt volna. Papír és ceruza mindig volt a zsebében. Ha a tűz perzselni kezdte, nem tehetett mást, ahol volt írnia kellett. Verseket írt. Lángoló, világfelperzselő, lázadó verseket. Azt írta, ami benne volt. A nyomort, az igazságtalanságot, a gyalázatot, az éhezést. Ha ételhez jutott és italhoz, szíve megtelt melegséggel, verssorai pedig szépséggel. A nőkről írt, a tavaszról, a természetről, a szerelemről, a felhőkről és a holdról. Olyankor énekelve járta az utcákat, átölelte az embereket és a villanyoszlopokat. Saját verseit énekelte, üvöltötte, táncolta. Egyszer, amikor részegen, hadonászva szavalta verseit, leült mellé a járda szélére egy fiatalasszony. Csendesen beszélni kezdett hozzá és lényéből, szavaiból annyi szépség és szelídség áradt, hogy a férfi elhallgatott. Később sírni kezdett és ráborult a nő vállára. A nő feltámogatta és haza vitte magával. Megfürdette, enni adott neki a közös családi asztalnál. A férj és a négy gyerek is szelídek voltak. Mintha egy más világba csöppent volna. Befogadták, állást kerestek neki és ruhákat. Ismét emberi körülmények között élhetett.

Hetek teltek el meleg szeretetben, amikor megkapta a fizetését és hazafelé betért egy kocsmába. A nő és a férje a rendőrségen találták meg másnap este. A rend és a szeretet órák alatt lemállott róla. A rendőrségi cella falát egy krétadarabbal firkálta tele és üvöltve, majd sírva követelte a pálinkaadagját. Ismét hazavitték. Kezdték előlről. Legközelebb a fizetését már ők vették fel és osztották be helyette. Hónapokig küzdöttek a beilleszkedéséért. Néha úgy látszott sikerül. Munkája volt, dolgozott, nem rúgott be, játszott a gyerekekkel, segített a férjnek és az asszonynak a háztartásban. Csak írni nem írt semmit. A régi verseit szavalgatta esténként a vacsoraasztalnál, vagy mesélt a gyerekek ágyánál, de nem nagy kedvvel. Aztán megint eltűnt. Hetek múlva találtak rá az ország másik végén, az utcán, részegen. Mellette a földön borosüveg, zsebeiből papír fecnik lógtak ki, füle mögött rágott végű ceruzadarab. A rendőr mondta nekik, hogy már napok óta azon a padon ül.

Néha énekel, néha üvöltözik, de többnyire ír. Órákig, egyfolytában. Nem vitték be, mert nem bántott senkit. Újra kezdtek, még egyszer. Utoljára. A gyerekek miatt, mert azok nagyon ragaszkodtak hozzá. Amikor csak kicsit volt részeg és játszott velük, megéreztek valamit kiszolgáltatottságából. Amikor nem rága a tűz, szelíd volt, mint a víz és azt csinálhattak vele, amit akartak.

Egyszer a férj megkérte egy barátját, aki erdőjáró fajta volt, vigye magával, hátha megbarátkoznak és rászoktathatja – a bor helyett – az erdei levegőre. Hétköznap mentek, délelőtt. Az őszi erdő színpompája már megkopott. A fények tompák, barnába hajlók voltak és ökörnyal szállt a tisztások felett. Jó darabig szó nélkül ballagtak egymás mellett. Nem ismerték egymást. A férfi először csak kézbe adta a gépelt verseket, majd egyre szaporább lett a lélegzete, szemei élni kezdtek és feltört belőle az ének. Az erdő felzúgott és a szél felkavarta a leveleket az útról, ahogy a kavargó lángok felcsaptak. A demagóg butaság, a tunya kistílúság, a gögös felsőbbrendűség sisteregve, mint a tőpörtyű tőpörödtek össze a hatalmas tűzben. Zúgva szállt az orkánszerű átok minden ember csinálta hatalmasra, gazdagra, uralkodóra, felsőbbrendűre. A patak vize felforrta a tüzes pokol kínjaitól, ahogy a nagyvárosi nyomortanyák, árvaházak, kórházak, aluljárók lakóinak sorsát harsogta. A nyiladékon muflonok rohantak át és egy fiatal rókakölyök behúzott farkkal, nyüszítve bújt el a bozót sűrűjében. Majd csend lett és az erdő is megnyugodott. A napsugár langyos kéréiben molnárkák ezrei táncoltak a patak csendes öbleiben és egy makk halk csobbanással pottyant a vízbe. Valahol harangoztak és fenn az égeres feletti gerincen megszólalt egy késői bika szaggatott bőgése. A föld, az erdő, a levegő és a patakcsobogás lassan behatolt a perzselő lángokból visszamaradt parázsba. Nem oltotta el, csak átformálta. Átformálta harmóniává. Összekötötte az eddig össze nem illő pontokat és egy nagy kozmikus rend szépségébe illesztette. Dallamos szavak akkordjai buggyantak ki a férfi száján. Az ős ihlette aranysárga rezgése, a tavasz g-mollban írt zöld zuhatagai, a szerelem rózsaszín szálai kígyóztak a bokrok között. És ott volt az ég kékje mindenben, minden körül. A nyiladékban kiballagott eléjük egy szarvastehén a borjával és a költöző őszapók egy csapata hosszan kísérte őket bokorról bokorra szállva.

A busz megállóban váltak el egymástól. Többet nem találkoztak. A barát is a helyén maradt és a férfi is. Nem sikerült bekapcsolni egyiket sem. Egyetlen közös koncertre futottak össze, de abba beleremegett a természet.

Székesfehérvár, 1984. ősz

...arra szeretnék kísérletet tenni, hogy tényekkel, érvekkel és megfontolásokkal ébresszem rá testvéreimet a szélsőségek veszélyes voltára. Nem máglyát és kiközösítést, hanem világosságot szeretnék. Nem "papsütést", hanem napsütést!"

GYOMBOLAI MÁRTON

KÉT SZÉK KÖZÜL A PAD ALÁ?

"Valakitől a hitét elvenni, több, mint bűn!" (Kodály Z.)

Előszó

A szellemi inga, amelyet két évezred egyre merevedő dogmatikája rögzített le az egyik oldalon; örömmel felszabadult. Ez az öröm hozott a Bokorba, amikor Bulányi György testvérem nagyszerű műve, a KIO, az ősforrásra, az Örömhírt faggatva és elemezve új, — ésszel, szívvel és hittel egyaránt követhető —, Utat mutatott a követni és hirdetni akaróknak

Elemző módszerének viszont van egy feltétlen előfeltétele. A hiteles igényű szövegelemzéshez nélkülözhetetlen a hiteles szöveg! Az alapszöveg lényegi megkérdőjelezése olyan eredményt hozhat, mint amikor egy kötött mellény elszabadult szálát húzni kezdjük és a végén mellény helyett, egy kusza fonalköteg marad a kezünkben... A bultmani racionalitás, nagy tudományos apparátus hatalmas munkájával jutott el oda, hogy az "Abba" szó bizonyosan hiteles az Evangéliumban...

Az inga elszabadulása feletti örömem akkor keseredett meg bennem, amikor az inga kezdett a végsőig átlendülni az ellenkező oldalra és lecserélte az "egyetlen tévedhetetlen látásmód" elvét, a "hiszek, amit akarok" hipotézis-dömpingjére. A Bokor kezdeti sikeres időszakában tartott lelki gyakorlataimon gyakran használtam azt az egyházkritikai fordulatot, hogy sokáig voltaképpen "Jézus válogatott műveit" tanították, és az etikai részben például hangsúlyárnyékban maradt a Hegyibeszéd tanítása, amelyet "evangéliumi tanácsa" degradáltak. Hasonlóan járt a szegénység és erőszakmentesség tanítása. A Bokor kezdeti "heuréka élményét" elsősorban az etikai tanítás egyensúlyának helyreállítása, a hiteles jézusi szándék felismerése és valószínű próbálása adta.

Napjainkban, — számomra sajnálatos módon — a Bokor egyes jelentős személyiségei olyan szélsőséges hipotéziseket vallanak az Evangélium történeti részével kapcsolatban, amelyek messze túlmennek a történelmi Egyház korábbi válogatásán! Vannak, akik a feltámadást, sőt Jézus Isten voltát kérdőjelezik meg. Személyes hitem alakulásában sosem volt jelentős szerepe a csodáknak, de azt a már-már "dühödt"